Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/23/150324

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Integraal Zorg Akkoord: regiobeeld en regioplan Rijk van Nijmegen

Datum:

Kernboodschap
Met deze informatiebrief informeren wij u over de ontwikkelingen rondom het Integraal Zorgakkoord (IZA): de publicatie van het regiobeeld en regioplan. De brief gaat allereerst in op de context van het Integraal Zorg Akkoord. Vervolgens worden het regiobeeld en het regioplan toegelicht. Ook omschrijven we de rol van de gemeente in het regioplan en de financiën rondom uitvoering.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
12-12-2023	Besluitvorming over het mandaat, volmacht en machtigingsbesluit en de samenwerkingsovereenkomst Rijk van Nijmegen IZA (Z/23/147729)

Toelichting

Integraal Zorgakkoord (IZA)
Toegankelijke, goede en betaalbare zorg is belangrijk. Toch komt de zorg steeds meer onder druk te staan. De vraag naar zorg blijft toenemen, terwijl er een tekort is aan zorgmedewerkers. Met het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) werkt het Rijk samen met gemeenten, zorgverzekeraars, GGD-en en andere partijen toe naar een gezondere generatie in 2040. Waarbij de zorg in de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar blijft.

In het Integraal Zorgakkoord staan bestuurlijke afspraken tussen de overheid en een groot aantal partijen in de zorg. Met de afspraken uit het IZA werken we aan verbetering van samenwerking op regionaal niveau. Het regiobeeld en regioplan zijn hierbij belangrijke hulpmiddelen om de regionale samenwerking verder vorm te geven. Het regiobeeld schetst de opgaven in de zorg voor de regio en is in juni 2023 opgeleverd. Het regioplan, waarin de afspraken rondom de opgaven worden vastgelegd, wordt voor 31 december ingediend in bij het Rijk. Het regiobeeld en regioplan Rijk van Nijmegen is opgesteld door Nijmegen Op Eén Lijn (NOEL)[1], gemeente Nijmegen (coördinerende gemeente), gemeente Berg en Dal (regiogemeente) en VGZ. Het plan is vormgegeven in samenwerking met regionale partijen. Gemeente Druten is zowel bestuurlijk als ambtelijk betrokken bij de totstandkoming van het regiobeeld en regioplan.

[1] Samenwerkingsverband tussen 7 zorg- en welzijnspartijen (Radboud UMC, CWZ, GGD Gelderland-Zuid, ZZG Zorggroep, Pro Persona, Bindkracht 10 en NEO Huisartsenzorg)

Regiobeeld Rijk van Nijmegen
Het regiobeeld geeft op basis van data de belangrijkste (gezondheids-)opgaven in de regio weer. In het regiobeeld zijn 15 knelpunten gedefinieerd voor het Rijk van Nijmegen, welke onderverdeeld zijn in 4 hoofdthema's:

1. *Zorgvraag: demografie samenleving*
   Ook in regio Rijk van Nijmegen is vergrijzing aan de orde. Het aantal mensen van 65 jaar of ouder neemt toe, terwijl de groep werkenden kleiner wordt. Dit heeft onder andere gevolgen voor de vraag naar zorg, de toename van mentale problematiek zoals eenzaamheid en het beroep op en beschikbaarheid van mantelzorg.
2. *Zorgaanbod: arbeidsmarkt*
   Alle sectoren in de zorg ervaren capaciteitsproblemen. Dit terwijl de vraag naar zorg alleen maar verder stijgt. De capaciteitsproblemen hebben ook een sterk effect op ervaren werkdruk van zorgpersoneel. Daarnaast heeft het grote gevolgen voor de toegankelijkheid van zorg.
3. *Gezond leven en wonen*
   Een belangrijk element in het voorkomen van zorg is gezond leven en wonen. Door in te zetten op preventie kan zorg worden voorkomen of worden uitgesteld. Hierin zien we dat het voor kwetsbare doelgroepen zoals inwoners met een laag inkomen of beperktere gezondheidsvaardigheden door een taalachterstand moeilijker is om gezond te leven en wonen. Dit vraagt om extra aandacht.
4. *Mentale gezondheid*
   De mentale druk rondom het dagelijks leven lijkt steeds groter te worden. Dit zorgt voor stress en toenemende mate van angst en depressie. Daarnaast worden psychische problemen steeds mee bespreekbaar gemaakt, wat zorgt voor een toename van instroom in de GGZ. Ook onder jeugd zien we dat opgroeien in een prestatiemaatschappij zorgt voor toenemende mentale druk. Bekend is dat mentale problemen veelal leiden tot meer problemen en toenemende vraag naar zorg.

Het regiobeeld is opgeleverd op 30 juni 2023 en vormt de basis voor het regioplan.

Regioplan Rijk van Nijmegen
In het regioplan zijn doelstellingen geformuleerd om deze knelpunten uit de regio aan te pakken. Dit zijn de volgende doelstellingen:

1. *Preventie: Gezond leven en wonen*
   We voorkomen (her)instroom in het medisch domein door te focussen op gezondheid in plaats van zorg. We zetten werkende initiatieven in voor de verbetering van samenhang tussen het sociaal en medisch domein
2. *Zorgvraag: Kwetsbare groepen*
   We creëren ruimte voor de opvang van de groeiende zorgvraag in de toekomst. Dit doen we in nauwe samenwerking tussen sociaal en medisch domein, zowel in kwantiteit als complexiteit. We hebben oog voor eigen kracht van kwetsbare groepen.

3. *Zorgvraag: Acute zorg*
   We borgen de toegankelijkheid van de acute zorg door de (bestaande) regionale samenwerking te optimaliseren. We bouwen voort te bouwen op wat er al is en verkennen aanvullende kansen. Dit om de organisatie van de acute zorg zo optimaal mogelijk te organiseren.
4. *Mentale gezondheid*
   We reduceren de vraag naar GGZ door te kiezen voor een integrale, hulpvraaggerichte en herstel-ondersteunende en wijk-/woonkerngerichte aanpak. Daarnaast vergroten we de mentale weerbaarheid en veerkracht.
5. *Zorgaanbod: Arbeidsmarkt*
   We verlichten de druk op de personele capaciteit door anders te kijken, te denken en te doen. Dit doen we in samenwerking met de maatschappij, zorgsectoren en onderwijsinstellingen en de zorgprofessionals.
6. *Digitale transformatie*
   We pakken de digitalisering aan door op twee sporen in te zetten:
   i. korte termijn slagen maken om informatievoorziening in de transmurale samenwerking te verbeteren, en
   ii. goed fundament leggen voor de toekomst in een lange termijn architectuur.

Naast de doelstellingen op de opgaven in de regio bevat het regioplan ook regio-afspraken. Deze afspraken omvatten zowel inhoud als besturing en monitoring. Op inhoud zijn er initiatieven geïdentificeerd die met prioriteit worden opgepakt omdat zij (substantieel) bijdragen aan de opgaven. Ook zijn er afspraken gemaakt over governance om te zorgen dat de individuele en gezamenlijke verantwoordelijkheden worden nageleefd.

Rol van de gemeente
De focus van het IZA ligt op de zorg die onder de Zorgverzekeringswet valt, waarbij waar relevant ook de langdurige zorg, ondersteuning (Wmo), inzet op publieke gezondheid en het bredere sociaal domein wordt betrokken. Gemeenten zijn een van de spelers in het (zorg)web in het Rijk van Nijmegen. Als gemeenten sluiten we dan ook aan bij het samenwerkingsverband NOEL om de samenwerking tussen het sociaal en medisch domein te verbeteren.

Het doel van het IZA is om de zorgvraag te verminderen door meer in te zetten op het preventieve (gezondheids-) aanbod. Hier zijn de gemeenten voornamelijk aan zet, omdat zij verantwoordelijk zijn voor dit preventieve aanbod. Als gemeenten sluiten we dan ook aan bij de uitwerking op de thema's preventie, kwetsbare groepen en mentale gezondheid. De ontwikkelingen op de andere thema's volgen we binnen de samenwerking NOEL.

De afspraken die zijn gemaakt in het regioplan verstevigen de lokale aanpak op het gebied van gezondheid. Bijvoorbeeld door het verstevigen van de vijf ketenaanpakken die worden benoemd in het Gezond en Actief Leven Akkoord. Het regioplan sluit hiermee aan bij bestaand beleid en de lokale opgaven vanuit het GALA.

Financiën voor uitvoering
Om de doelen uit het IZA te behalen, zijn er twee financieringsstromen:
1. Transformatieplannen: één van de afspraken uit het IZA is dat zorgaanbieders, zorgprofessionals, patiëntenorganisaties, zorgverzekeraars en gemeenten samen

plannen maken voor zorgtransformaties. Betrokken partijen kunnen bij de zorgverzekeraar budget aanvragen voor de transformatieplannen. Hiervoor zijn criteria opgesteld door het Rijk. VGZ beoordeelt in onze regio als preferent zorgverzekeraar deze plannen. Het Rijk stelt in totaal 2,8 miljard beschikbaar voor transformatieplannen.

2. SPUK IZA: het Rijk stelt voor gemeenten (in regionaal verband) 150 miljoen aan IZA middelen beschikbaar via een SPUK (specifieke uitkering). Regio Rijk van Nijmegen ontvangt 2,5 miljoen per jaar. Gemeente Nijmegen ontvangt en beheert deze middelen als mandaathouder voor de regio Rijk van Nijmegen. VNG heeft in het Gezond en Actief Leven Akkoord (bijlage 2 Werkagenda VNG bij het Integraal Zorgakoord) kaders meegegeven voor de besteding van deze SPUK IZA.

Op basis van deze criteria hebben we in Rijk van Nijmegen onderzocht welke onderdelen passen binnen deze criteria. Daarnaast hanteren we als regio dat de activiteiten moeten aansluiten bij het regioplan en een regionaal karakter hebben.

Uitvoering of Vervolgstappen
Het regioplan is een ijkpunt en geen eindpunt. Het geeft richting in de aanpak van de opgaven die spelen in de regio. Vanaf 1 januari 2024 wordt er gezamenlijk gekeken naar de verdere invulling en uitvoering per thema. In 2024 informeren we de gemeenteraden van Rijk van Nijmegen over de inhoud en verdere uitwerking van het regioplan.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.